

Artikel van de maand – November 2011

Missiologische waarnemingen in het NT (6) – Filippienzen

Door Dr. Steef van 't Slot

Paulus' betrokkenheid bij gemeenteleden raakt ons als we woorden lezen als 'alle', 'ieder' en 'altijd'.¹ Hij was geen 'raak-en ren-evangelist' maar was persoonlijk betrokken bij zijn bekeerlingen.² Interculturele zending ging niet ten koste van menselijke relaties bij Paulus.

Alleen de gemeente in Filippi ondersteunde Paulus vaak in de verbreiding van het evangelie.³ Zelfs tegenwoordig geven de meeste kerken minder aandacht aan zendelingen of wereldzending dan ze zouden moeten, en missen daardoor bepaalde zegeningen.⁴

Paulus was niet alleen geïnteresseerd in het aantal bekeerlingen; hij wilde kwaliteitsdiscipelen, als Koninkrijksambassadeurs in eenheid functionerend en niet bang voor tegenstand.⁵ Zijn radikaliteit liet geen ruimte voor een lauw christendom zonder ruggengraat. Paulus weet dat Christus rechte slagen kan maken met kromme stokken. Dat betekent niet dat hij zijn normen voor waar discipelschap verlaagde, maar dat wat zijn tegenstanders hem als moeilijkheden in de weg legden hem niet werkelijk raakte.⁶

Zijn lijden ('ketenen') was meer een voor- dan een nadeel voor het evangelie.⁷ Meer mensen werden nu met het evangelie geconfronteerd dan anders het geval zou zijn geweest. Paulus' voorbeeld als vrijmoedig getuige in de gevangenis stimuleerde de *meeste* broeders – maar kennelijk niet *alle* – om moedigere getuigen te zijn.⁸ Wat doen *wij* als onze leiders lastigevallen worden terwille van het evangelie?

Iedere zending moet vechten voor voldoende moed om tot dezelfde acceptatie te komen als Paulus, toen hij zei dat hij liever bij de Heer zou zijn, maar vanwege geestelijke vruchtbaarheid besloot dat het beter zou zijn te blijven.⁹ Toch geloofde hij na gebed, dat hij spoedig weer vrij zou zijn. Toch vond hij het niet erg om zijn leven neer te leggen.¹⁰

---

¹ Fil. 1:3,4,7,8

² 1 Thess. 2:7,8

³ Fil. 1:5; 4:10-14,18

⁴ Ps. 67:6,7; Fil. 4:17

⁵ 1:9,10,27-30

⁶ 1:15,17,18

⁷ 1:12,13

⁸ 1:14 (mijn cursivering)

⁹ 1:20-24

¹⁰ 1:24-26; 2:24,17

Hij moedigde zijn gemeenteleden aan als één man voor het geloof aan het evangelie te strijden.¹¹ Dit toont aan dat hij lokale evangelisatie niet in handen legde van de kerkleiders, maar verwachtte dat alle leden zouden deelnemen aan het bereiken van hun gemeenschappen.

Paulus beschouwt lijden om het evangelie als een gave, niet slechts voor hemzelf als apostel, maar ook voor gemeenteleden.¹² Paulus' theologie liet geen plaats voor ontsnappen aan het dragen van het kruis, zoals onder een halfslachtig, middelmatig toegewijd christendom.

De wens, liever zijn eigen koninkrijk te bouwen dan dat van God, is een kwalijke ziekte in zending. Paulus geeft een uitstekende remedie tegen die houding: '[doe niets uit] ... ijdel eerbejag ... in ootmoedigheid achte de een de ander uitnemender dan zichzelf ... ieder lette niet slechts op zijn eigen belang ... maar ook op dat van anderen.'¹³ Hij stelt die houding tegenover die van Jezus,¹⁴ die bestond uit nederigheid, dienstbaarheid en gehoorzaamheid. Houding is een keus; als de grootste de nederigste werd, wie zal zichzelf dan verhogen?

Deze passage toont hoe Jezus Zending werd en enorme barrières overwon: Hij legde Zijn rechten als Gods Zoon neer, verliet de hemelse zondeloosheid en rijkdom om te wonen onder aardse zondaars in armoede; Hij nam een menselijk lichaam aan met al zijn beperkingen; koos een dienaar te zijn en gehoorzaamde Zijn vader consequent tot Zijn dood. Geen zending, hoeveel gecompliceerde barrières hij ook overwinnen moet om het evangelie te verspreiden, komt zelfs maar in de buurt van de offers die *Jezus* bracht om de mensheid te redden.

De rest van deze passage¹⁵ vormt het christologische zwaartepunt van de brief: Jezus ontving de hoogste plaats en de heerlijkste Naam in het universum en uiteindelijk zullen mensen van alle tijden en plaatsen, levenden zowel als doden, zich aan Hem onderwerpen.

Je kunt niet om Jezus heen. Herstel van de relatie met de Vader, vergeving van zonden en de uiteindelijke verlossing gaan slechts via Hem; er zal nooit een andere weg van redding zijn.

Hem volgen door heldere sterren in een donker universum te zijn, temidden van een ontaard en verkeerd geslacht, betekent iedere duisternis in ons leven af te leggen door onberispelijk, onbesmet en onbesproken te zijn.¹⁶ *Zijn* gaat vooraf aan *doen* en *karakter* aan *daden*.

Sleutelwoorden in 2:17 zijn 'maar ook indien'. Het toont totale overgave aan God. Paulus zou graag sterven voor het evangelie als God dat zou willen. Hij had het niveau van Jezus' gehoorzaamheid tot de dood bereikt: 'Vader ... niet Mijn wil maar de Uwe geschiede'.¹⁷

Timotheüs verschilde als zending geheel van de eerder genoemde 'koninkrijksbouwers': Paulus zegt over hem dat hij oprecht geïnteresseerd is in het welzijn van de Filippenzen.¹⁸ In de context zien we dat hij als een zoon en vriend is voor Paulus, en eensgeestes met hem.

Hoofdstuk 2 geeft een prachtige beschrijving van een andere zending, Epafroditus.¹⁹ Hij was bereid te gaan waar zijn kerk of Paulus hem heenstuurde, en nam hun zorgen over zijn gezondheid serieus. Hij was bereid zijn leven op het spel te zetten voor het werk van Christus.

---

¹¹ 1:27

¹² 1:29,30

¹³ 2:3,4

¹⁴ 2:5-8

¹⁵ 2:9-11

¹⁶ 2:15

¹⁷ Matt. 26:39b,42b,44b

¹⁸ 2:20-22

¹⁹ 2:25-30

Paulus stelt dat hij eer zou moeten ontvangen voor een goed voltooide opdracht. Eren wij onze zendelingen wanneer ze van het veld terugkeren?

Paulus waarschuwt tegen de slechte invloed van de ‘versnijdenis’, waarschijnlijk refererend aan de besnijdenisgroep.²⁰ Hij stelt hun onderwijs (redding door werken der wet) tegenover redding door genade en geloof in Christus.²¹ Zijn zorg is dat dit ‘andere evangelie’ helemaal geen evangelie is²² en daarom geen aanhang zou moeten vinden onder zijn kerken.

Jaren van lijden als zending, inclusief dingen verliezen, losraken van comfort en het zien van de nutteloosheid van tijdelijke dingen, hielpen Paulus slechts de eeuwige Heer en Zijn werk als waardig om na te jagen. De rest verbleekte in vergelijking daarmee en werd vuilnis.²³

Volwassenheid in denken maakte hem toekomst-georiënteerd en gaf hem eschatologische ‘vaart’ in theologie en levensstijl. Deze denkwijze is niet typisch apostolisch: alle geestelijk volwassenen zouden uiteindelijk bij zo’n totale toewijding aan Christus moeten uitkomen.²⁴

Hoewel hij de voordelen van Romeins burgerschap zag en daar soms zijn leven aan te danken had,²⁵ ziet hij zijn hemels burgerschap²⁶ als het enige dat telt. Zendelingen zouden niet meer moeten vertrouwen op wereldlijke dan op hemelse voordelen.

Eenheid onder collega’s in de bediening heeft een hoge prioriteit voor Paulus, vandaar zijn pleidooi dat twee vrouwen hun meningsverschillen bijleggen. Eerder had hij datzelfde tegen de hele kerk gezegd, maar suggereert hier dat het leiderschap het voorbeeld moet geven.²⁷

Paulus begreep de vrees en zorgen van het zendingsleven goed, en wist waar hij het over had toen hij zei ‘Weest in niets bezorgd ... maar bid voor alles’.²⁸

Het zendingsleven is onvoorspelbaar en brengt soms onplezierige situaties mee. Paulus leerde: *kies* ervoor altijd tevreden te zijn, en spitste dat toe op voorzieningen. Wat een voorbeeld voor zendelingen, van iemand die nooit fondsen wierf voor zichzelf – en nooit God of mensen verweet dat ze hem lieten vallen. Zo’n houding geeft iemand macht.²⁹

Gebrek aan materiële interesse deden hem oprecht zeggen meer geïnteresseerd te zijn in het geestelijke gewin van de hem ondersteunende kerken, dan in enig persoonlijk belang of troost die hun giften hem konden opleveren.³⁰ Moge zijn houding hierin eventuele verkeerde motieven in onze eigen harten aan het licht te brengen, zodat we die kunnen opruimen.

Paulus is niet bang te zeggen dat hij rijkelijk voorzien is.³¹ Verzwijgen wij niet soms onze materiële zegeningen, bang dat mensen daardoor hun giften zullen verminderen of stoppen? Er is geen helderder pleidooi voor een leven uit geloof in Gods toereikende voorzieningen

---

²⁰ 3:2; Gal. 2:12

²¹ Fil. 3:9

²² Gal. 1:6,7

²³ Fil. 3:7-10

²⁴ 3:11-15a

²⁵ Zie bijv. Hand. 16:37; 22:25-29; 25:10-12

²⁶ Fil. 3:20

²⁷ 4:2 & 1:27

²⁸ 4:6

²⁹ 4:11-13

³⁰ Vergelijk 3:7-10 met 4:14-17

³¹ 4:18

voor Zijn werkers, dan ‘Mijn God zal in al uw behoeften naar zijn rijkdom heerlijk voorzien in Christus Jezus’.³² Als Hij dat belooft, waarom werven we dan giften bij lagere autoriteiten?

---

³² 4:19